

W środę (08.02) w godz. 11.00-14.30 zapraszamy osoby studiujące kulturoznawstwo i inne kierunki humanistyczne do udziału w seminarium *Linguicide: Zagłada a rewitalizacja i odrodzenie języków rdzennych* prowadzonym przez prof. Dorotę Głowacką z University of King's College w Halifaxie (Kanada).

Na czy polega zjawisko zagłady języka (*linguicide*), w odróżnieniu od naturalnego procesu wymierania języków? Problem zagłady języka pojawił się po raz pierwszy w „Rządach państw osi” – wydanej w 1944 roku książce Rafała Lemkina, który dowodził, że celowe eliminowanie języka danej grupy jest jednym z elementów ludobójstwa. Na seminarium zastanowimy się nad pojęciem „językobójstwa” na podstawie tekstów kanadyjskich autorek rdzennych, takich jak Leanne Betasamosake Simpson (Anishinaabe), Lorena Fontaine (Cree Anishinaabe) czy Andrea Bear Nicholas (Maliseet). Potwierdzają one tezę Lemkina w kontekście zagłady języków Pierwszych Narodów, Inuit i Métis w wyniku agresywnych praktyk kulturowych ze strony osadniczego państwa, czego dobitnym wyrazem były „szkoły dla Indian”. W 2015 roku, w wyniku obrad Komisji Prawdy i Pojednania, pojawiło się żądanie przywrócenia członkom grup rdzennych prawa do posługiwania się własnym językiem, a w 2019 roku Parlament kanadyjski zatwierdził ustawę o językach rdzennych (*Indigenous Languages Act*). W jakim stopniu wprowadzenie ustawy rzeczywiście otwiera możliwości odrodzenia i rewitalizacji języków rdzennych? Na czym polegają powiązania pomiędzy żądaniami przywrócenia praw do posługiwania się językiem a roszczeniami o charakterze politycznym? Czy rewitalizacja języków rdzennych jest swego rodzaju odpowiedzią na przemoc epistemiczną zachodniego paradygmatu wiedzy? Tę ostatnią kwestię rozważmy w szerszym kontekście północno-amerykańskim, na podstawie rozdziału o języku ze znanej książki *Pieśń ziemi* autorstwa Robin Wall Kimmerer (Potawatomi).

Lektury:

Andrea Bear Nicholas, *Linguicide: Submersion education and the killing of languages in Canada*, „Briarpatch Magazine”, March 1, 2011, <https://briarpatchmagazine.com/articles/view/linguicide>

Lorena Sekwan Fontaine, *Redress for linguicide: residential schools and assimilation in Canada*, „British Journal of Canadian Studies”, 2017, vol. 30, nr 2, s. 183-204.

Leanne Simpson, *Confronting Linguistic Genocide*, w: *Lighting the Eighth Fire: The Liberation, Resurgence, and Protection of Indigenous Nations*, red. L. Simpson, Winnipeg 2008.

Rita Joe, *I Lost my Talk* (wiersz z tomu *The Poems of Rita Joe*, 1978)

Bill C-91 *Indigenous Languages Act* (Preamble, s. 1-2; Purposes of Act, s. 4-5; Office of Commissioner of Indigenous Languages), s. 7-10.

Robyn Wall Kimmerer, *Pieśń Ziemi. Rdzenna mądrość, wiedza naukowa i lekcje płynące z natury*, przeł. M. Bukowska, Kraków 2020 (rozdz. *Gramatyka żywotności*, s. 65-77).

Dorota Głowacka – wykładowczyni na uniwersytecie King's College w Kanadzie. Autorka książek: *Po tamtej stronie: świadectwo, afekt, wyobrażenia* (Warszawa 2017) i *Disappearing Traces: Holocaust Testimonials, Ethics, and Aesthetics* (Washington 2012), a także redaktorka *Imaginary Neighbors: Mediating Polish-Jewish Relations after the Holocaust* (Nebraska 2007) oraz *Between Ethics and Aesthetics: Crossing the Boundaries* (Albany, NY 2002). Opublikowała również kilkadziesiąt artykułów w dziedzinie filozofii kontynentalnej, studiów nad Zagładą i ludobójstwem oraz stosunków polsko-żydowskich po Zagładzie.

Seminarium odbędzie się w sali 9 w Instytucie Kulturoznawstwa (ul. Szewska 50/51)

Osoby zainteresowane udziałem w seminarium proszone są o zapisanie się poprzez wypełnienie formularza: <https://forms.office.com/e/rYHB5cwLaa>

Wizyta prof. Doroty Głowackiej odbywa się w ramach programu przyjazdów profesorów wizytujących ze środków „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza” na Uniwersytecie Wrocławskim

Na banerze wykorzystano pracę: Quill Violet Christie-Peters (Anishinaabe), *Portrait of St. Margaret's Residential school and all it could never contain* (akryl na płótnie, 30x40, 2018)

Organizatorzy:

Laboratorium Humanistyki Współczesnej, Instytut Kulturoznawstwa
Akademickie Centrum Badań. Ex-centrum Olgi Tokarczuk

